

ГЕОГРАФИЯ БИОЛОГИЯ ЭКОЛОГИЯ орта мектепте

Республикалық
ғылыми-әдістемелік
журнал

№2
2015

Сәуір-Маусым

ГЕОГРАФИЯ, БИОЛОГИЯ, ЭКОЛОГИЯ ОРТА МЕКТЕПТЕ

Республикалық ғылыми-әдістемелік журнал

2008 жылдан бастап шығады

№ 2 (44) • Сәуір / Маусым • 2015

Екі айда 1 рет шығады

МАЗМҰНЫ

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНАН

Ақашева Ә.С. Дінәсілова А.Т., Зұлныхарова Қ.З. География пәнін оқыту барысында берілетін тәрбие бағыттары	2
Саркытқан Қ., Жұмабаева Н.С. Қызылорда облысының демографиясын мектеп географиясында оқыту	5
Макаш К.К., Оразымбетова Г.Ш., Дінәсілова А.Т. Инновациялық оқыту әдісін енгізудің кейбір мәселелері	6
Мұхамметалиева С. Қонақжайлық индустриясын ұйымдастыруда персоналды басқару	8
Жаксыбаев М.Б., Майматаева А.Д., Насуруллаева А.С. Алматы хайуанаттар бағында су құстарының сирек және бағалы түрлерін өсіріп-бағу ерекшеліктері	10
Жаксыбаев М.Б., Майматаева А.Д., Омарова Г.К. Алматы хайуанаттар бағында қазтәрізділер отрядының түрлерін күтіп-бағу ерекшеліктері	13
Жаксыбаев М.Б., Майматаева А.Д., Нұрмаханова Қ. Тактықтылардың Алматы хайуанаттар бағында күтіп-бағу ерекшеліктері	16
Жаксыбаев М.Б., Майматаева А.Д., Сафарова Н. Қапшағай маңындағы бауырымен жорғалаушылардың таралуы	19

ПӘНДІ ОҚЫТУ МӘСЕЛЕЛЕРІ:

ТӘЖІРИБЕ ЖӘНЕ ТЕОРИЯ

Түлешова Л.Н. Сарамандық жұмыстар (6-сынып)	23
Пивоваров К.И. К вопросу о функциональной грамотности	24

МҒАЛІМ ІС-ТӘЖІРИБЕСІНЕН

Абдрахманова А.С. Солтүстік Американың ішкі сулары (7-сынып)	26
Сембаева А.Ж. Өз өлкесінің ауа райы жайлы материалдарды өңдеу және талдау (6-сынып)	27
Жамиева А.Б. Мезозой заманында тіршіліктің дамуы	29
Еспентаева Г.С. Қазақстанның экономикалық аудандары (9-сынып)	30
Каленова Г.Н. Жапонияның мемлекеттік құрылысы. Табиғат жағдайлары мен табиғат ресурстары. Халқы	32
Иржанова Г.К. Роза ветров (6 класс)	33
Калыров Е.Е. Дүниежүзілік шаруашылық. Отын-энергетика кешені	34
Рысқалиева А.С. Организмнің эмбриондық және пост-эмбриондық дамуындағы қоршаған орта факторларының ролі	36
Балғынбаева М.А. Оңтүстік Америка жағалауындағы мұхиттар, ашылу және зерттелу тарихы (7-сынып)	37
Қожанова Д.З. «Солтүстік жарты шар материктері» тарауын қайталау	38
Бейсенова Ж.Ж. Ас қорыту мүшелерінің жұқпалы аурулары	40
Ахметова Н.У. Жыртқыштар. Ескеақжыттар. Киттәрізділер. Жұптұяқтылар. Тактықтылар. Тұмсықтылар. Приматтар (7-сынып)	41
Гумарова Г. Жер беті халқының саны, тығыздығы, демографиялық саясат (6-сынып)	42
Искакова А.Т. Металлургия кешені. Қара металлургия (9-сынып)	43
Шолтаманова А. Қазақстан қорықтары	44
Масабаева Р.Г. Ғаламшардағы тіршілік (6-сынып)	45

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕ

Атымтаева А.О. Из истории гигиены	47
---	----

СЫНЫПТАН ТЫС ЖҰМЫС

Мухаманова В.А. Обобщение знаний по теме «Земная кора»	48
Зияғалиева М. «Жас географ»: интеллектуалды ойын (6-сынып)	51

Құрылтайшысы: «Азия-Издат» ЖШС

Бас редактор:

Гүлайым Молдаханқызы Солтанбекова

Редакция алқасы:

К.М.Ақпамбетова, г.ғ.к., Е.Букетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің доценті
Б.Қ. Асубаев, г.ғ.к., доцент, «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ Педагогикалық шеберлік орталығы Алматы қаласы филиалы директоры
Ә.К. Бірмағамбетов, г.ғ.к., Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университетінің профессоры
Ү.Ә. Есназарова, п.ғ.д., профессор
Л.Ж. Ермекбаева, Ақтөбе облысы бойынша педагогикалық қызметкерлердің біліктілігін арттыру институтының оқытушысы
Т.О. Увалиев, Абай атындағы ҚазҰПУ-дың доценті
Ж.Б. Шілдебаев, п.ғ.д., Абай атындағы ҚазҰПУ-дың профессоры

Көркемдеуші редактор:

Л.Н. Укенова

Техникалық редактор:

Г.Ш. Ахтанова

Редакцияның мекен-жайы:

050010, Алматы қаласы,
Бөгенбай батыр көшесі, 86, 101 б.
050010 Алматы қаласы, а/ж 46
Телефон/факс: 291-71-92, 291-61-05
E-mail: geo_kaz@mail.ru

«География, биология, экология орта мектепте» журналы редакциясына келіп түскен қолжазбалар әдеби өңделеді. Редакция жолданған материалдар сапасына жауап бермейді, қолжазба авторларға қайтарылмайды. Материалдар көшіріліп басылған не пайдаланылған жағдайда «География, биология, экология орта мектепте» журналына сілтеме жасалады.

Теруге 14.04.2015 жіберілді.

Басуға 23.04.2015 жылы қол қойылды.

Көлемі 84 x108/16. Офсетті басылым.

Таралымы 1000 дана.

Журнал «Print House Geron» ЖШС
баспаханасында Сатпаев көшесі 30А/3 пом. 124.
Тел.: +7 (727) 250-47-40, 398-94-59;
Тел.: +7 (727) 291-71-92; 291-61-05.

Журнал Қазақстан Республикасының мәдениет және ақпарат министрлігінде 06.06.2007 жылы тіркеліп, № 8386-Ж куәлігі берілді.

География пәнін оқыту барысында берілетін тәрбие бағыттары

Ә.С.Ақашева, г.ғ.к., доцент
А.Т.Дінәсілова, Қ.З.Зұлпыхаров оқытушылар
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
Алматы қаласы

Мектептің басты міндеті – оқушылардың жеке басын қалыптастыру, қабілетін, дене, ой және моральдық-ерік сапасын дамыту. Мектептің күрделі де алуан түрлі өмірі оқушыны күн сайын өзіне тартып, білімге, адамгершілік қарым-қатынасқа баулиды, өз бетінше еңбектенуге мәжбүр етеді. Оқушы ең басты тәрбие үлгісін мектепте алады, ол онда білім мен дағдыны ғана меңгеріп қоймай, ақыл-ойын, ерік-жігерін дамытып, танып-білу қиындығын меңгереді, өзін қайырымдылыққа және ізгілікке баулиды, оқуда т.б. жолдастарына көмектеседі. Шындығында, мұғалім өз пәнін оқыта отырып, оқушыны тәрбиелейді. Мұғалімнің сабағы, әрбір сөзі мен іс-әрекеті, тіпті сырт келбеті әрқашан тәрбиелік ықпал бере қоюы, әрине, оңай емес. Бірақ мұндай іскерлікке талпыну керек.

Педагогикалық үрдістердің алуан тарауларын бір-біріне жалғасып, ұласып жатқан тұтас жүйе деп қарастырсақ, оған ең алдымен дәнекер болатын – оқыту мен тәрбиенің бірлігі.

Оқытудың тәрбиелік рөлін ұлы ғалым-педагогтар өте жоғары санаған. Я.А.Коменскийдің “Ұлы дидактика” деген еңбегі тек оқыту теориясын ғана емес, тәрбие теориясын да қамтиды. Ж.Ж.Руссо өзінің “Табиғи тәрбие” деген теориясында оқытудың шын мәнісін өмірді танып білуге тәрбиелеу деп түсіндірді. Орыс халқының ұлы педагогы К.Д.Ушинский тәрбиелеп оқыту дегенді баланың байқағыштығын, оның тілін, есін тәрбиелеу, оларды еңбек істей білуге тәрбиелеу деп білді.

Жалпы білім беретін мектептерде балаларды оқытумен қатар, тәрбиелеу мақсатын жүзеге асыруда мұғалімдер аянбай еңбек етіп келеді. Бұл үшін олар өз пәндерінің теориялық негізін терең білумен бірге, оның тәрбиелік мазмұнын да жете түсінуі шарт.

Мектепте оқытылатын әр пәннің мазмұны арқылы оқушылардың дүниетанымдық көзқарастарын қалыптастыруға мүмкіндік бар. Мысалы, география пәнін оқыту үрдісінде оқушылар табиғат, оның тылсым күштерімен, алуан түрлі көріністерімен танысады, әртүрлі тәрбиенің бағыттары қалыптасады. Олар: адамгершілік, еңбек, дене, патриоттық, эстетикалық, экологиялық, экономикалық, атамекенге деген сүйіспеншілік тәрбиесі, т.б.

Адамгершілікке тәрбиелеудің міндеттері: оқушылардың мектеп жылдарындағы басты еңбегі – оқуға, кез келген істі, атқаруға деген жауапкершілігі мен сүйіспеншілігін дарыту, балаларды ұжымда тату-тәтті өмір сүруге, ұжымдық еңбекке дұрыс көзқарасқа, саналы түрде тәртіпке бағынуға қалыптастыруды үйрету. Қайырымдылыққа, ізгілікке, басына іс түскен кез келген адамға әрдайым көмектесуге әзір болуға, ұлттық әдет-ғұрыптар мен салт-дәстүрлерді құрметтеуге тәрбиелеу.

Еңбекке баулу үрдісінде – оқушыларда қоғамға пайдалы еңбекке қатысу ынтыасы, ар-ұяты үшін еңбектену дағдысы қалыптасады. Мұның өзі еңбексүйгіштікке тәрбиелеудің маңызды шарты. Оқушыларды мамандық тандауға әзірлеудің зор маңызы бар. Еңбек және еңбекке баулу оқумен, адамгершілікке тәрбиелеумен және жетілдірумен қатар тұрмайтын нәрсе.

Педагогикалық практиканың қарсаңында оқыту үрдісінде білімді терең меңгеру мен пәнді, соның ішінде еңбекті игеру ғана жүзеге асырылып қоймай, еңбекке деген дұрыс көзқарасты қалыптастыру қажеттігі есте болуы тиіс. Оқушыларды еңбекке баулуда мұғалімнің өз үлгі-өнегесінің, педагогтар мен оқушылардың бірлескен еңбегінің зор маңызы бар.

Экономикалық тәрбие оқушыларға әлеуметтік-экономикалық географияны оқытуда үздіксіз беріліп отырады. Педагогикалық үрдістегі экономикалық тәрбиенің орны, мақсаты, міндеті жөнінде бүгінгі күнге дейін ғалымдар ортақ пікірге келген жоқ. Ғалымдардың бір тобы (И.Б.Иткин, Б.Т.Лихачев, В.И.Николаева, т.б.) оны жеке бағытқа жатқызады, ал келесі бір тобы (Ю.К.Васильев, В.И.Попов, т.б.) оны еңбек және политехникалық білімнің құрамдас бөлігі деп есептейді.

Ғалымдар А.М.Румянцев, Е.Т.Яковенко, С.И.Янаев экономикалық тәрбиені мектепте берілетін адамгершілік тәрбиесінің құрамдас бөлігі ретінде қарастыра отырып, “...экономикалық тәрбие қоғам мүшелерінің білімін, қабілетін және дағдысын, қажеттілігі мен мүддесін, ойлау стилін қалыптастыру мақсатында жүйелі, мақсатты бағытта ықпал ету” деп түсіндіреді. Аталған мәселені зерттеуші ғалымдардың пікірінше, экономикалық тәрбие “Қоғамның адамға оның ойлау жүйесін және әрекетін қалыптастыру үшін жүйелі, мақсатты бағытта ықпал етуі” (Н.Я.Клепач, В.Д.Попов), “Экономикалық даму заңдылықтарын тану негізінде адамды белсенді қоғамдық-пайдалы әрекетке дайындау үрдісі” (П.П.Блонский) деп анықталады.

Географиядан экономикалық білім беру экономикалық білім, білік және дағдыларды жүйелеуге, оларды бір-бірімен байланыстыруға бағытталады. Экономикалық тәрбие беру жеке тұлғаның әлеуметтік жағынан құнды, жағымды қасиеттерін қалыптастыруға бағдарланған.

Экономикалық тәрбие кең мағынада ұйымдас-тырылған педагогикалық әрекет, ол экономикалық білім беру, экономикалық мақсатты әрекетпен байланысты экономикалық білік, дағдыларды қалыптастыру арқылы экономикалық сананы, жеке тұлғаның экономикалық маңызды сапаларын қалыптастыруға, ойлауын дамытуға бағытталған.

Оқушыларды экономикалық тәрбиелеудің маңызды міндеті оларды экономикалық әрекетке дайын болуға тәрбиелеу болып табылады. Бұл оқушының өзінің экономикалық білімін, білігін, дағдысын пайдаланып тиімді еңбектену, еңбек заттарын үнемдеу, қоршаған ортаны аялау және бос уақытын тиімді пайдалану мүмкіндіктерімен қаруландырады.

Дене тәрбиесі жұмыстарды оқушылардың денсаулығын нығайтуға, олардың дене қабілетін дамытуға, ағзаның функционалдық мүмкіндігін ұлғайтуға бағытталады. Дене тәрбиесі ерікті, мінез-құлықты, табандылықты, жігерлікті нығайтуға тікелей байланысты.

Дене тәрбиесі – тек дене шынықтыру мұғалімінің ғана емес, мектептегі барлық қызметкерлердің міндеті. Мектептің міндеті – оқушылардың мектептегі еңбегінің дұрыс және қолайлы режимін жасай отырып, олардың әрқайсысының денсаулығын сақтау және нығайту, әрбір оқушыда еңбек пен тынығудың дұрыс режимін сақтау дағдысына, денсаулыққа зиян келтіретін дағдыларды болдырмауды қалыптастыру.

Эстетикалық тәрбие оқушыларда табиғаттағы, өнердегі, айналадағы өмірдегі әсем көріністерді сезе және қабылдай білуін, өздерінің көркем дүние жасауын дамытуға бағытталады. Тек гуманитарлық цикл ғана емес, кез келген пән, соның ішінде география пәнінің де эстетикалық тәрбиелеу мүмкіндігі мол. Д.Б.Кабалевский осы тұрғыда былай деп жазды: “Мектептің ғылыми пәндермен байланысы – мұхият зерттеуді қажет ететін күрделі мәселе. Біз мұғалімдердің ғылыми пәндерге өнер элементтері сабағын енгізетінін, әрі мұның өзі оқушыларға қосымша ауырлық түсіретінін біле тұрсақ та, керісінше оның өзі олардың ғылыми пәндерді меңгеруін жеңілдететіндігін, алған білімінің өміршен болатындығын, оларды эмоциялық тұрғыда нығайтатындығын, эстетикалық мәдениетін байыта түсетіндігін жақсы білеміз”. А.В.Луначарский негізінен алғанда балалардың ұжымдық шығармашылықтарында байқалатын көркемдік тәрбие формаларының әсерлі екендігін атап көрсетті.

Экологиялық тәрбие. Оқушыларға география пәнінде экологиялық білім мен тәрбие берудің негізгі міндеттері: оқушыларды сезімталдық қасиетке баулу, яғни, экологиялық мәдениеттілікке тәрбиелеу, оқушылар бойында қоршаған ортаны қорғау және онымен жарасымды қатынас жасауда оның өмірлік көзқарасын қалыптастыру.

Оқушыларға география курсына экологиялық білім мен тәрбие беруді табиғи ортаға саналы, жанашырлық көзқарасты, қорғау мен көркейтуді, сұлулығын ұғынуды, жауапкершілікті және саналы қарым-қатынасты қалыптастырудағы жүйелі жүргізу деп түсінеміз. Сондықтан табиғат пен қоғам арасындағы қарым-қатынастың үйлесімді дамуы, әрбір адамның

денсаулығына, физиологиялық өсіп жетілуіне ауадай қажет екенін жасөспірімдердің көзін жеткізу бүгінгі күннің өзекті мәселесінің бірі болып отыр.

Негізінде жаратылыстану ғылымдарында оқушыларға экологиялық білім мен тәрбие берудегі алғашқы қарапайым түсініктерді оқып-үйренудің маңызы зор.

Ал қазіргі мектептерде берілетін жаратылыстану сабақтарындағы экологиялық білім және тәрбиені жергілікті жердің табиғатынан бастап оқыту – оқушыларға үлкен білім және тәрбие беру негізі.

Патриоттық тәрбиенің негізгі мақсаты: жеке тұлғаның, әлеуметтік топтың патриоттық іс-әрекеттерін саналы түрде меңгеріп алуға талпынысын айқындайтын саяси-моральдық, кәсіптік, психологиялық, дене шынықтыру сияқты сапаларды қалыптастыру.

Өсіп келе жатқан жас буындарға патриоттық тәрбие берудің психологиялық тетіктерін Ә.Алдамұратов пен С.Әсімбетовалар “Азамат болу – ел қамын ойлау” атты еңбегінде көрсеткен.

Мектеп оқушыларын патриотизмге тәрбиелеуде әдебиет, тарих, география пәндері, еңбек сабағын тиімді пайдалану мәселелерін М.Бекбергенов, Т.Жағалтаева, Т.Тұрлығұлов, Р.Құсайынова, Ә.Пошановтар жекелеген мақалаларында қарастырды. Сабақтан тыс тәрбие жұмыстарында оқушыларды отаншылдыққа тәрбиелеудегі сынып жетекшісінің орнын А.Байталиев ерекше атап өтті.

Патриотизм – туған жерге, Отанға, атамекенге деген сүйіспеншіліктен туындайтын сезім. Атамекенге деген сүйіспеншілікті осы тәрбиенің бір тармағы ретінде қарастыруға болады. Оқушыларды атамекенге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеуді халықтық педагогикамен ұштастыруды жөн көрдік.

Бүгінгі күнде мектептегі оқу-тәрбие істерін жақсарту, пәнді оқытудың тиімді әдістері мен тәсілдерін қолдану көкейкесті мәселе. Оқушыларды қоршаған орта, табиғат, қоғам адамзат дамуының тарихымен, құбылыстарымен таныстырып, олар жайында ғылыми ұғымдарын жүйелеп, дүние танымы мен көзқарастарын дамытуда география және биология пәндерінің алар орны ерекше. Сондықтан бұл пәндерді оқыту барысында оқушыларды халық педагогикасының дәстүрлері арқылы тәрбиелеу ісін алуан бағытта қарастырып, тиімді жақтарын ашу үшін оқытудың жаңа технологиялық үлгілерін қолдану қажет. Ұлттық тәрбиенің зерттелуі мен жүзеге асуындағы басты әдіснамалық мәселенің бірі – жалпы адамзаттық және ұлттық ерекшеліктерді үйлестіріп отыру. Ұлттық тәрбие тек өз ұлтының құндылықтары ғана емес, басқа да халықтардың рухани мәдениетінен нәр алуы тиіс. Ондағы ұлттық мұраттар бостандық сүйгіштік, қайырымдылық, ізетшілдік т.б. қасиеттері ұлттық мазмұны арқылы жалпы адамзаттың пайдасына беріледі. М.Жұмабаев “Педагогика” оқулығында оқытудың білімдік және тәрбиелік мақсатын ұлттық тәрбиеге негіздегенде ғана

оның сапалы білім беріп, жастардың санасын көтеруге жәрдем тиегіндігін айтқан.

Оқушыларды тәрбиелеудегі таптырмас тәрбие құралы – халық педагогикасының ғылым ретінде қалыптасуы жөнінде алғашқы еңбектер демократ – ағартушылар Ш.Уәлиханов, Ы.Алтынсарин, А.Құнанбаевтардың есімімен байланысты. Демократ – ағартушыларымыздың ізін жалғастырушылар С.Торайғыров, Ә.Диваев, А.Байтұрсынов, Ш.Құдайбердиев, М.Дулатов, Ж.Аймауытов, М.Жұмабаев, Н.Құлжановалар да өз еңбектерінде ұрпақ тәрбиесінде ұлттық педагогиканы пайдалану жолдарын ғылыми тұрғыда арнайы қарастырды.

Мектепте бірқатар пәндерді оқытуда халық педагогикасын пайдаланып, оқушылардың білім сапасын арттыру мен ұлттық негізде тәрбиелеу жұмыстары жүргізіліп келеді. Мысалы, жаратылыстану пәндері бойынша Қ.Сарыбекова халық педагогикасының дәстүрлері арқылы оқушыларды табиғатты қорғауға арнаған ғылыми еңбектері.

География және биологияны оқыту үрдісін ұйымдастыруда халық педагогикасының дәстүрлері арқылы оқушыларда атамекенге деген сүйіспеншілікті қалыптастыру бүгінгі өмір талабына сай азамат тәрбиелеудің негізгі жолдарының бірі деуге болады. Себебі еліміздің даму болашағы ұлттық мұрадан сусындаған ұрпақ тәрбиесіне тікелей байланысты екені даусыз.

Орта мектепте оқытылатын география және биология курстарының жоғарыдағы аталған бағыттарды жүзеге асырудағы мүмкіндіктерінің бар екені белгілі. Осы мүмкіндіктердің бірі – география және биология сабақтарында халық педагогикасы дәстүрлерін пайдалану арқылы оқушыларды атамекенге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Атамекенге деген сүйіспеншіліктің қалыптасуы оларды күнделікті өмірде білімі мен біліктілігін іс жүзінде қолдана білуге жетелейді.

Біздің ойымызша, атамекенге деген сүйіспеншілік тәрбиесі мен білім беру мәселесін арнайы зерттеулерде жеке бағыт ретінде бөліп қарастыруға болады, өйткені оның өзіндік мақсаты мен өзіне тән міндеттері бар.

Бүгінгі таңда “атамекен” ұғымына әр ғылым саласындағы ғалымдар бірқатар анықтамалар беріп жүр. «Атамекен» сөзі араб этимологиясында “мәкан” – жай, орын деген сөзден туындап, кір жуып, кіндік кескен аймақ, өңір дегенді білдіреді.

“Атамекеннің” – қазақ халқына ата-бабамыздан қалған мұра екендігі қазақ тілінің түсіндірме сөздігі (І.Кеңесбаев II-том, 1961) және қазақ-совет энциклопедиясында (I-том, 1972) да көрсетілген.

Атамекенге деген сүйіспеншілік Асан Қайғы бастаған XV-XVIII ғасырларда ақын-жыраулардың сыртқы жаудан қазақ жерін қорғаудағы ерлік және жауынгерлік дәстүрлерінде, қазақ демократ-ағартушыларының ұлттық мұраларымызды өркендету жолындағы еңбектерінде, қазақ зиялыларының қазақ қоғамын, оқу-ағарту және мәдениет салаларының дамуына қосқан үлестерінде, Ұлы Отан соғысында қазақ солдаттарының Кеңестік Отанды қорғаудағы көзсіз батырлықтары мен кешегі Желтоқсан оқиғасында өрімдей қыздар мен жігіттердің еліміздің бодандыққа ұшырамай, азаттық алу жолындағы күрестерінде әртүрлі аспектіде көрініс тапты.

Патриоттық тәрбиені – Отанға деген сүйіспеншілік, бойдағы күш-қуат пен білімді Отанның игілігі мен мүддесіне жұмсау, туған жерін, ана тілін, елдің әдет-ғұрпы мен дәстүрін құрмет тұту деп түсіндіреді. Ал, Отан дегеніміз - адамның туып өскен жері, туған-туыс, жақындарымен бірге тұратын атамекені. Олай болған жағдайда Атамекен де Отан да адамның туып өскен жері, бір-бірінен бөліп қарастыра алмайтын ұғымдар. Айырмашылығы, көбінесе Отан кең ұғым, яғни бүкіл қазақ жері, Қазақстан мемлекеті деп қарастырылса, атамекен әр адамның кіндік қаны тамған туған жері, ауылы деп ұғындырылады. Атамекенге деген сүйіспеншілік тәрбиесі патриоттық тәрбиенің бір тармағы болып шығады.

Атамекенге деген сүйіспеншілік тәрбиесінің бағыттары мынадай басты мәселелерді көздейді:

– педагогикалық тәжірибедегі мүмкіндіктерді барынша толық қамтып, біртұтас түрде оқушының жеке тұлғасына ықпал етудің жүйесін жасау;

– география пәндерін оқытуда және тәрбиелік жұмыстарды ұйымдастыруда тірек болатындай сипатқа ие болу;

– бұл бағытта жеткіншектерді атамекенге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеудің теориясы мен тәжірибесіне қатысты жаңа идеяларды үнемі ашып, іс-жүзіне қолдану.

Атамекенге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу үрдісінің танымдық мәнін естен шығаруға болмайды, бірақ ол әрбір оқушыда атамекенге деген сүйіспеншілік санасы мен сезімі бастау алғанда білімді болмақ.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Ә.С.Ақашева, К.Ж.Дүйсебаева. Географияны оқыту әдістемесі. – Алматы. Қазақ университеті. 2013.
2. Кенжеахметұлы С. «Қазақ халқының салт-дәстүрлері» /Традиций и обряды казахского народа/. – Алматы: “Кітап”, 2004.
3. Қарашалова Д. Тәрбие берудің ұлттық және құқықтық негіздері. //Биология және салауаттылық негізі. 2006. №1.

